

Keskkonnainfo

TEEB kogemus EL riikides

Workshop for "Exchange on TEEB Processes in European Countries" 11.-15. oktoober 2011 Vilmi saar, Saksamaa

Lauri Klein

Keskkonnateabe Keskus

Keskkonnainfo

Eesmärk

- **CBD egiidi all ja Euroopa Komisjoni soovil kokku kutsutud töökoosolek kandis eesmärgi saada ülevaade sellest, mida Euroopa riigid on TEEB-i ja EL elurikkuse strateegia 2. eesmärgi ning ennekõike just selle 5. meetme osas tänaseks juba ära teinud, kuidas on temaatikat interpreteeritud, millised on olnud edulood ja kitsaskohad ning mida ja kuidas saaks nii globaalsel kui EL tasemel paremini koordineerida.**

Keskkonnainfo

Osalejad

- Riigiametnikud, Euroopa ametnikud, “Globaalsed ametnikud”:
  - Norra (1), Eesti (1), Leedu (1), Poola (1), Saksamaa (4), Tšehhi (1), Bulgaaria (1), Kosovo (1), Hispaania (1), (Suurbritannia), (Georgia)
  - Euroopa Komisjon (Laure Ledoux), Euroopa Komisjoni ühendatud uurimiskeskus (JRC, Ispra – Maria-Luisa Paracchini), Euroopa Keskkonnaamet (Valerie Laporte), UNEP (Asad Naqvi), UNEP-WCMC (Claire Brown), IUCN (Anja Wittich)
- Eksperdid ja teadlased:
  - *Alterra* (2), Holland
  - Venemaa Teaduste Akadeemia A.N. Severtsovi nimeline ökoloogia ja evolutsiooni instituut (*Institute of Ecology and Evolution, Russian Academy of Sciences*), Venemaa
  - Helmholtz’i keskkonnauuringute keskus (*Helmholtz Centre for Environmental Research - 2*), Saksamaa
  - Antverpeni ülikool, Belgia
  - Uurimiskeskus: *IPB/CIMO - Centro de Investigação de Montanha*, Portugal
  - Slovakkia Teaduste Akadeemia maastikuökoloogia instituut (*Institute of Landscape Ecology SAS*), Slovakkia

Keskkonnainfo

Ettekanded I

- Ökosüsteemsete teenuste alase 4. koostöökonverentsi tulemused Wageningenist, 4-7 Oktoober 2011. Leon Braat, Alterra – Wageningeni Ülikooli uurimiskeskus – Wageningen University and Research Centre
- Rahvusvahelise TEEB protsessi hetkeseis. Asad Naqvi, ÜRO Keskkonnaprogramm United Nations Environment Programme (UNEP).
- TEEB protsessid Euroopas, EL elurikkuse strateegia kontekstis. Laure Ledoux, Euroopa Komisjon
- Euroopa Keskkonnaagentuuri panus Euroopa ökosüsteemide hindamise raamistikku. Valérie Laporte, Euroopa Keskkonnaagentuur (EEA)
- Ökosüsteemsete teenuste kaardistamine ja korraldamine EL tasemel. Maria Luisa Paracchini, Euroopa Komisjoni ühendatud uurimiskeskus – European Commission Joint Research Centre (JRC)

- [Suurbritannia riiklik ökosüsteemide hindamine: riikliku hindamisprotsessi õppetunnid.](#) Claire Brown, ÜRO Keskkonnaprogrammi maailma looduskaitse ja seire keskus
- [Ökosüsteemi uuringute hetkeseis Belgias.](#) Sander Jacobs, Antverpeni Ülikool, ökosüsteemide korraldamise uurimisrühm
- [Hispaania kogemused ja nägemused ökosüsteemide hindamisel ja võimalik riiklik TEEB protsess.](#) Noelia Vallejo Pedregal, Hispaania keskkonna-, põllumajandus- ja merendusministeerium
- [Portugali ökosüsteemid ja TEEB hindamised.](#) Cristina Marta-Pedroso, Braganca Polütehniline Instituut
- [Niitude ökosüsteemiteenused. Piloohindamine Tšehhi Vabariigis.](#) Iva Honigova, Tšehhi loodus- ja maastikukaitseamet
- [Põllumajandusmaastike ökosüsteemiteenused Slovakkias.](#) Jana Špulerová and Ľuboš Halada, Slovakkia Teaduste Akadeemia maastikuökoloogia instituut
- [Hollandi riiklik TEEB-uuring.](#) Kees Hendriks, Alterra – Wageningeni Ülikooli uurimiskeskus
- [Saksamaa riiklik TEEB protsess.](#) Burkhard Schweppe-Kraft, BfN and Bernd Hansjürgens, UFZ
- [TEEB-i käimalükkamine Venemaal: väljavaated ja takistused.](#) Elena Bukvareva, Venemaa Teaduste Akadeemia A.N. Severtsovi nimeline ökoloogia ja evolutsiooni instituut
- [Elurikkuse ökonomika näide Georgiast.](#) Anja Wittich, Rahvusvahelise looduskaitseliidu Kaukaasia koostöökeskus
- [Leedu: TEEBi lähenemise hetkeseis ja väljakutsed.](#) Vytautas Narusevicius, Leedu keskkonnaamet

- Kuigi juba mitmed riigid (Suurbritannia, Hispaania, Portugal jne) on esimese etapi, st ökosüsteemide hindamise lõpetanud ei ole ses osas rahvusvahelist ühtset formaati kokku lepitud, ega isegi mitte ühtset käsitlust ökosüsteemide määratlemisel.
- Riigid jagunesid kolme rühma:
  - korruga kõiki ökosüsteeme ja teenuseid haarata püüdvad riigid
  - üksikute ökosüsteemide kaupa hindamist läbi viivad riigid
  - majandussektorite või teenuste kaupa lähenevad riigid

- Konverentsi lõppdokumenti lisati liikmesriikide poolne vajadus provisoorse ökosüsteemide ja teenuste nimekirja kohta, mida EL piires siis ühtlustatult käsitleda.
- Enamus riike on jaotanud ja ka rahvusvaheliselt soovitatakse jaotada ökosüsteemid/teenused maatriksi alusel, nagu toodud Valerie Laporte ettekandes slaidil nr 18.

Ökosüsteemi tüübid	Maismaa (agro-, metsa-, poollooduslikud ÖS-d)	Magevee (jõgede, järvede, märgalade ÖS-d)	Mere ÖS-d (koos majandusvööndiga)	Atmosfääri ÖS-d
Teenuse tüübid				
Varustavad teenused: <ul style="list-style-type: none"> - toit - vesi - puit - kütus - ...				
Reguleerivad teenused: <ul style="list-style-type: none"> - kliima regulatsioon - vesi - haigused - ...				
Kultuurilised teenused: <ul style="list-style-type: none"> - vaimsed - esteetilised - puhkemajanduslikud - hariduslikud - ...				
Toetavad teenused: <ul style="list-style-type: none"> - primaarproduktioon - mullateke - ...				

Keskkonnainfo

Lisamaterjalid

- Koosoleku materjalid asuvad siin: http://www.bfn.de/0610_teeb-processes-europe+M52087573ab0.html
- Euroopa ökosüsteemide ja nende teenuste hindamise üldised printsiibid ja tehtud uuringud riikide kaupa asuvad siin: <http://biodiversity.europa.eu/ecosystem-assessments/>
- TEEB-Nordic projekti kontaktid:
  - Marianne Kettunen & Patrick ten Brink IEEP (coordination, value synthesis) mkettunen@ieep.eu and ptenbrink@ieep.eu
  - Petteri Vihervaara SYKE (status & trends synthesis) petteri.vihervaara@ymparisto.fi
- UNEP ja EEA on koostöös koostamas ühist kaardipõhist portaali, kust saab infot riiklike ja regionaalsete TEEB hindamiste kohta, see asub: <http://discomap.eea.europa.eu/map/environmentalatlas/>

